

МИЛИВОЈ НЕНИН

ТАКО БЛИЗУ, А ТАКО ДАЛЕКО

Драги Владушићу,¹

Ти знаш за моју већ отрцану тезу о томе како литература не може да измисли оно што може живот. Писао сам и текст о томе: упоредио сам судбину немачког писца Кунцеа са *Професионалцем* Душана Ковачевића. Показао сам да ни такав писац као што је Ковачевић не може да измисли оно што може живот... Ако се не варам, Кунцеов досије је имао око 6.000 страна...

Узмимо данас алегорично-сатиричну причу *Данџа* Радоја Домановића. Писац је уснио „страшан сан”: људи – у том сну – да би показали лојалност власти пристају да им се удари жиг на чело (чини ми се да у неким новијим издањима уместо *жиџ* пише *афилијација*); притом пристају и да их јашу (то је посебна почаст)... И то се све сматра као посебна „услуга отаџбини коју не може и не уме сваки народ да цени”... (Чак су и неке мајке у наручју понеле малу децу да им се удари жиг)...

Али, чак се и у тако испричаној причи појављује „блед изнемогао старац, смежурана лица и беле косе и браде као снег”, који каже да је то *срамоша*...

Дакле, Домановић је кренуо од сна; главни јунаци су му обични људи, али што је много важније, буђење ће све то прекинути... А ми данас – вратимо се у стварност – имамо ситуацију у којој наши најумнији људи пристају свесно, колективно и јуначки

¹ Слободан Владушић је доцент на Филозофском факултету у Новом Саду. Обраћам му се у овом тексту, јер је најзаслужнији за његов настанак. Наиме, обећао сам му да ћу такав текст написати. (Када сам себи обећао неки текст, најчешће не испуним обећање. А тако сам имао леп текст о цитатности... Знате оно кад вас неко цитира и још напише да сте будала, а ви за то, по „Закону”, добијате бодове.)

(кроз њихове жиле тече витешка крв јуначких предака) на неке SCI листе и на то да сами себи УКИНУ ПОСЛОВНУ СПОСОБНОСТ. (За неупућене: то је оно кад нисте способни сами да управљате својим животом, па вам одреде СТАРАТЕЉА.)

И нигде се није чула реч *срамота*; нико није изговорио реч *самопоуштовање*... Домановићев старац „беле косе и браде као снег” данас не би могао доћи до речи...

Замисли, Владушићу, тог изнемоглог старца да покуша данас да каже како је у *Лейоису Мајице српске*, на пример, објављено више важних текстова за српску књижевност – јер о томе је овде реч – него у свим часописима са SCI листе заједно... Шта мислиш како би се старац провео? Да ли би га само исмејали или би га и изударали кључним речима?

Али, вратимо се у стварност. Како изгледа данас објавити текст у часопису са SCI листе? Колегиница, један од најважнијих проучавалаца једног нашег писца, нуди рад – баш о том писцу – једном часопису са SCI листе. (Понекад имам осећај да смо окупирани, па, као прави илегалцац, кријем име колегинице; ко зна да ли ћу смети и да се потпишем.) Прихватају јој рад. Али, траже да исправи *мајеријалну грешку*. А та грешка коју они виде сведочи да књигу тог великог српског писца нису баш пажљиво читали. (Или им је преводилац подвалио?) Сумњам да би код иоле озбиљнијег гимназијског професора уредник тог часописа са SCI листе, добио прелазну оцену – јер, то дело је саставни део обавезне школске лектире. (Дакле, уколико тог уредника још неки пут поменемо у овом тексту, зваћемо га *џонављач*. А Ти, Владушићу, замишљај како би Нушић описао ситуацију у којој *џонављачи* испитују професоре.)

Но, прича о томе да литература не може да измисли оно што може живот се ту не завршава. Остаје нам још слика мајки које носе своју децу да им ударе жиг, не би ли касније – са тим жигом на челу – лакше градили каријеру...

Јачи од те слике по нашу будућност је Закон о докторским студијама – не знам тачно како се зове. По том Закону онај ко нема макар један текст у часописима са SCI листе, не може предавати на докторским студијама. Шта то конкретно значи? Ако пожелите да ангажујете академика Предрага Палавестру, на пример, да вам предаје Историју српске књижевне критике, ви га прво морате питати да ли има објављен рад у часопису са SCI листе. Ако *јшмо* нема објављен рад, онда може окачити мачку о реп двадесет и пет књига едиције „Српска књижевна критика”, коју је годинама уређивао. Може посебног мачка одабрати да окачи књиге које је у оквиру те Едиције сам и приредио... А посебан

мачак – тако каже Закон, а не ја – чека га за два тома под насловом *Историја српске књижевне критике*. (Закон у овом случају сведочи о зрелости једног народа.)²

За Гојка Тешића, пак, поуздано знам да нема ниједан текст објављен у тим часописима... Нека купи своје антологије, хрестоматије, књиге... и нека не покушава случајно да предаје Српску авангарду или, не дај Боже, случајно – Винавера.

Бадава Милу Ломпару књиге о Црњанском, или, пак, књига о Његошу – он је једноставно *некомпјетентан*, уколико *шамо*, код *ионављача*, није објавио текст, или макар текстић.³

Наравно да Енглези, на пример, Ђорђа Марковића Коде-ра лакше читају него Сава Дамјанов. (Природно је, исто тако, да сви ти странци боље знају српски језик него ми, па о томе и не пишем.)

И тако у недоглед.

Дуго сам веровао да се тај проблем може решити умивањем хладном водом... И на тај начин сам и ја ушао у овај текст. Наиме, нема у литератури тако наивних ликова, као што сам, у овом случају, ја. Опет је живот победио.

А мени остаје само да се потпишем.

² Ако законодавац, на пример, одреди да жене не могу рађати прво дете, ако пре тога већ немају троје деце – то се мора поштовати. Власт је власт. Ту би најтеже било оним женама са двоје деце, вероватно би додао Душко Радовић. *Тако су близу, а ипак далеко*. Ето, открио сам и откуда овај наслов.

³ Законодавац је толерантан. Признаје вам се и текст који сте објавили заједно са још неколико колега. На званичном састанку, високи функционер фирме у којој радим, испричао је причу о колегиницама које су писале посебне текстове за часописе са те листе, али су се све потписале под сваки рад! Тако одједном свака има по три рада на SCI листи. (Оне можда могу предавати Историју српске књижевне критике, на пример. Нема везе што су са друге Катедре.) Морам овде престати, јер ако наставим, још ћу денунцирати колегу са те исте, сналажљиве, Катедре, који студентима продаје потписане књиге... (Јер, из књиге без потписа аутора не може се ништа научити...)